

Pārtikas un veterinārais
dienests

Aktualitātes dzīvnieku infekcijas slimību jomā

Aivita Vītoliņa,
Pārtikas un veterinārā dienesta Dienvidkurzemes pārvaldes vadītājas vietniece

Kuldīga,
17.10.2024.

Pārtikas un veterinārais
dienests

Aktuālās dzīvnieku infekcijas slimības

- **Infekciozais katarālais drudzis**
- **Augsti patogēnā putnu gripa**
- **Āfrikas cūku mēris**

Pārtikas un veterinārais
dienests

Infekciozais katarālais drudzis – Blue tongue - *Zilās mēles slimība*

- * vīrusa ierosināta, atgremotāju infekcijas slimība;
- * izteiktas slimības klīniskās pazīmes novēro aitām, bet liellopiem un kazām slimība parasti noris subklīniskā, apslēptā, vizuāli neizteiktā formā;
- * slimību pārnēsā un izplata tās bioloģiskie slimības pārnēsēji (vektori) - asinssūcēji insekti (miģeles) - ja nav šo asinssūcēju kukaiņu, tad slimības pārvešana no viena dzīvnieka uz otru – tieša vai netieša kontakta ceļā – lielākoties, nav iespējama!

Pārtikas un veterinārais
dienests

IKD klīniskās pazīmes aitām;
avots: Pirbraita institūts

Pārtikas un veterinārais
dienests

Infekciozais katarālais drudzis (IKD) Eiropas valstīs 2024 (*blue tongue virus, BTV*)

N.p.k.	Valsts	Pirmā BTV uzliesmojuma datums 2024.g./ serotips
1*	Nīderlande	Saslimšana kopš 2023.g.septembra (BTV 3.serotips). 2024.gadā par jauniem saslimšanas gadījumiem nav ziņots
2	Spānija	06.02. (BTV 8. un BTV 4. , BTV 1. serotipi)
3	Vācija	08.05. (BTV 3.serotips)
4	Andora	16.07. (BTV 8.serotips)
5	Luksemburga	02.08. (BTV 3.serotips)
6	Francija	05.08. (BTV 3.serotips)
7	Dānija	09.08. (BTV 3.serotips)
8	Apvienotā Karaliste	20.08. (BTV 3.serotips)
9	Norvēģija	21.08. (BTV 3.serotips)
10	Šveice	28.08. (BTV 3. un BTV 8.serotips)
11	Čehijas Republika	06.09. (BTV 3.serotips)
12	Itālija	09.09. (BTV 8.serotips)
13	Austrija	12.09. (BTV 3.serotips un BTV 4.serotips)
14	Zviedrija	13.09. (BTV 3.serotips)
15	Portugāle	16.09. (BTV 3.serotips)

Pārtikas un veterinārais
dienests

Infekciozais katarālais drudzis (IKD; BTV) Eiropas valstīs 2024 (01.01.-23.09.)

Avots: ADIS, 23.09.

Pārtikas un veterinārais dienests

IKD Vācijā 2024

BTV-3 uzliesmojumu attīstība no jūlija sākuma

1.Juli 2024 (86 Ausbrüche)

1.August 2024 (1.419 Ausbrüche)

6.September 2024 (7.675 Ausbrüche)

No pirmā jūlija līdz pirmajam augustam bija 1333 jauni uzliesmojumi; no pirmā augusta līdz sestajam septembrim – 6342 jauni uzliesmojumi

Pārtikas un veterinārais
dienests

Ja valstī tiek konstatēts IKD

- **tiek zaudēts valsts oficiāli brīvais statuss** uz šo slimību;
- valsts kompetentā iestāde izstrādā **IKD izskaušanas programmu** – slimības kontrolei un izskaušanai, kas sevī ietver:
 - a) teritoriālo tvērumu – visa valsts vai vismaz 150 km radiusā ap katru slimības skarto novietni/ objektu;
 - b) uzņēmīgo sugu dzīvnieku uzraudzību;
 - c) dzīvnieku pārvietošanas ierobežojumus;
 - d) tiek pieņemts valstisks lēmums par vai pret uzņēmīgo dzīvnieku vakcināciju pret IKD

IKD skartajā novietnē:

- a) slimie dzīvnieki tiek izolēti;
 - b) saslimšanas risku mazinošie pasākumi – pasargāt no miģelēm, lietot insekticīdus un repelentus;
 - c) dzīvnieku uzņēmīgo dzīvnieku un to bioproduktu pārvietošanas ierobežojumi;
- *ir atļauts izvest uz kautuvi klīniski veselus dzīvniekus tūlītējai nokaušanai.

Ir liegums izvest audzēšanai uz citu ES dalībvalsti (neatbilst TRACES sertifikātā dzīvnieku veselības garantijas nosacījumiem).

Putnu gripa

- **kontagioza vīrusa slimība, kas bojā elpošanas un gremošanas orgānus un nervu audus daudzām putnu sugām**
- **Ir sastopamas 2 vīrusa patogēnās formas:**
 - **zemi patogēni** putnu gripas vīrusi
 - **augsti patogēni** putnu gripas vīrusi
- **Infekcija ir reģistrēta visā pasaulē **kopš 1887.g. (Itālijā)****
- **2024. g. mazāk ziņojumu par atrastiem beigtiem putniem, salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem**

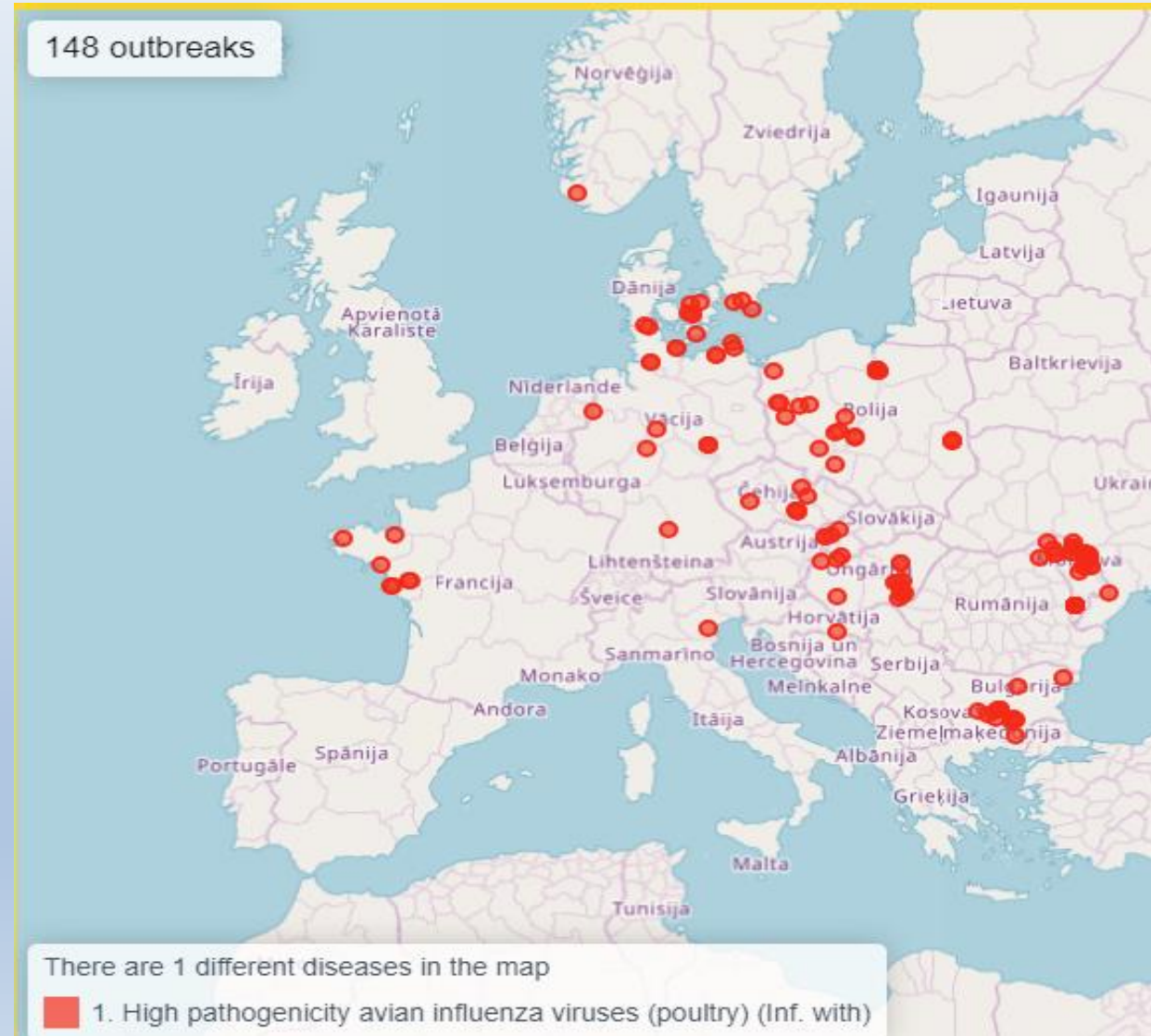

Pārtikas un veterinārais dienests

Augsti patogēnā putnu gripa Eiropas valstīs 2024

APPG uzliesmojumi mājputniem (01.01.-23.09.), no ADIS

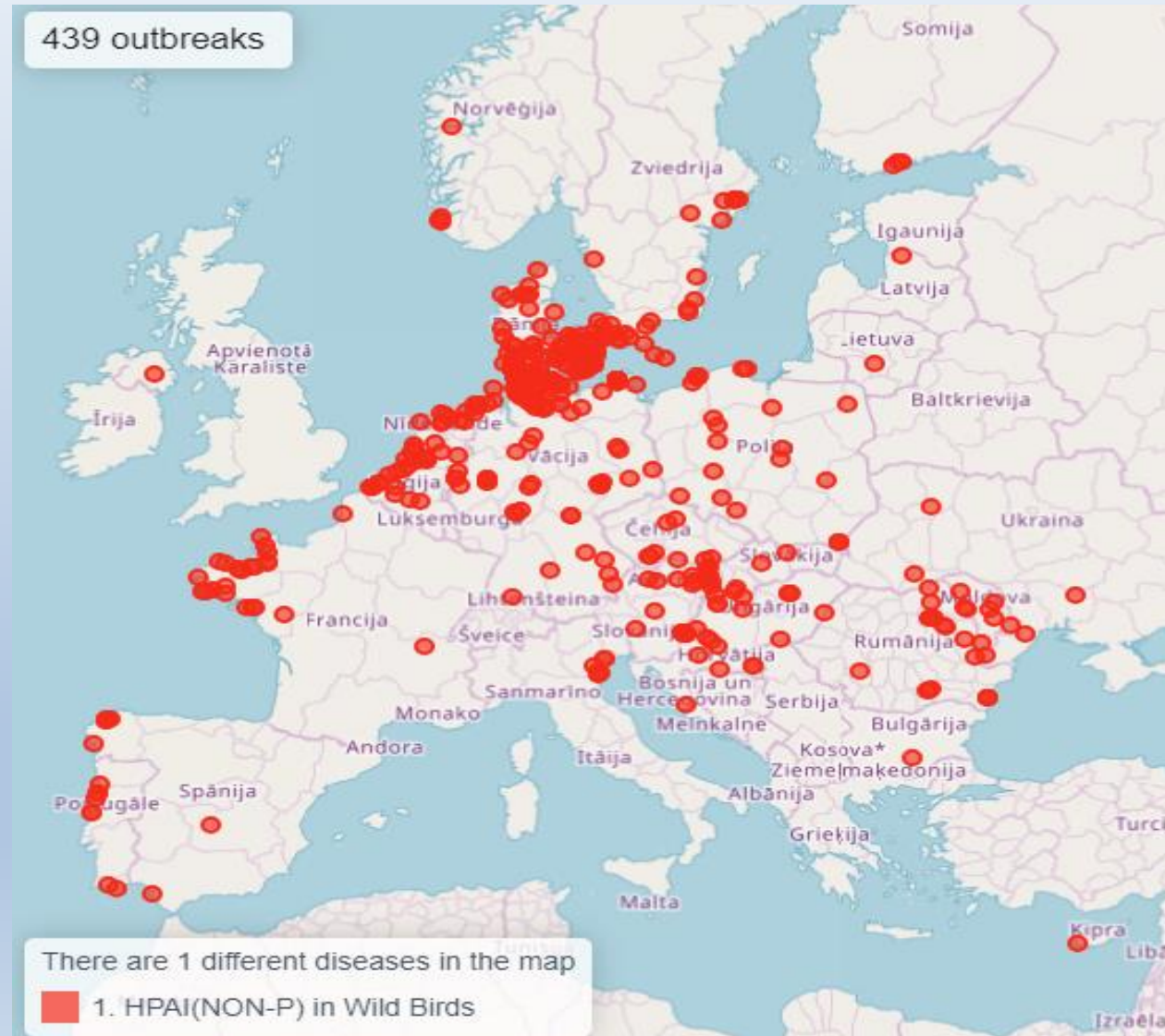
Polijā - 26 APPG uzliesmojumi mājputnu novietnēs

Pārtikas un veterinārais dienests

Augsti patogēnā putnu gripa Eiropas valstīs 2024

APPG uzliesmojumi **savvaļas putniem** (01.01.-23.09.), no ADIS

Pārtikas un veterinārais
dienests

Augsti patogēnā putnu gripa savvaļas putniem Latvijā 2024

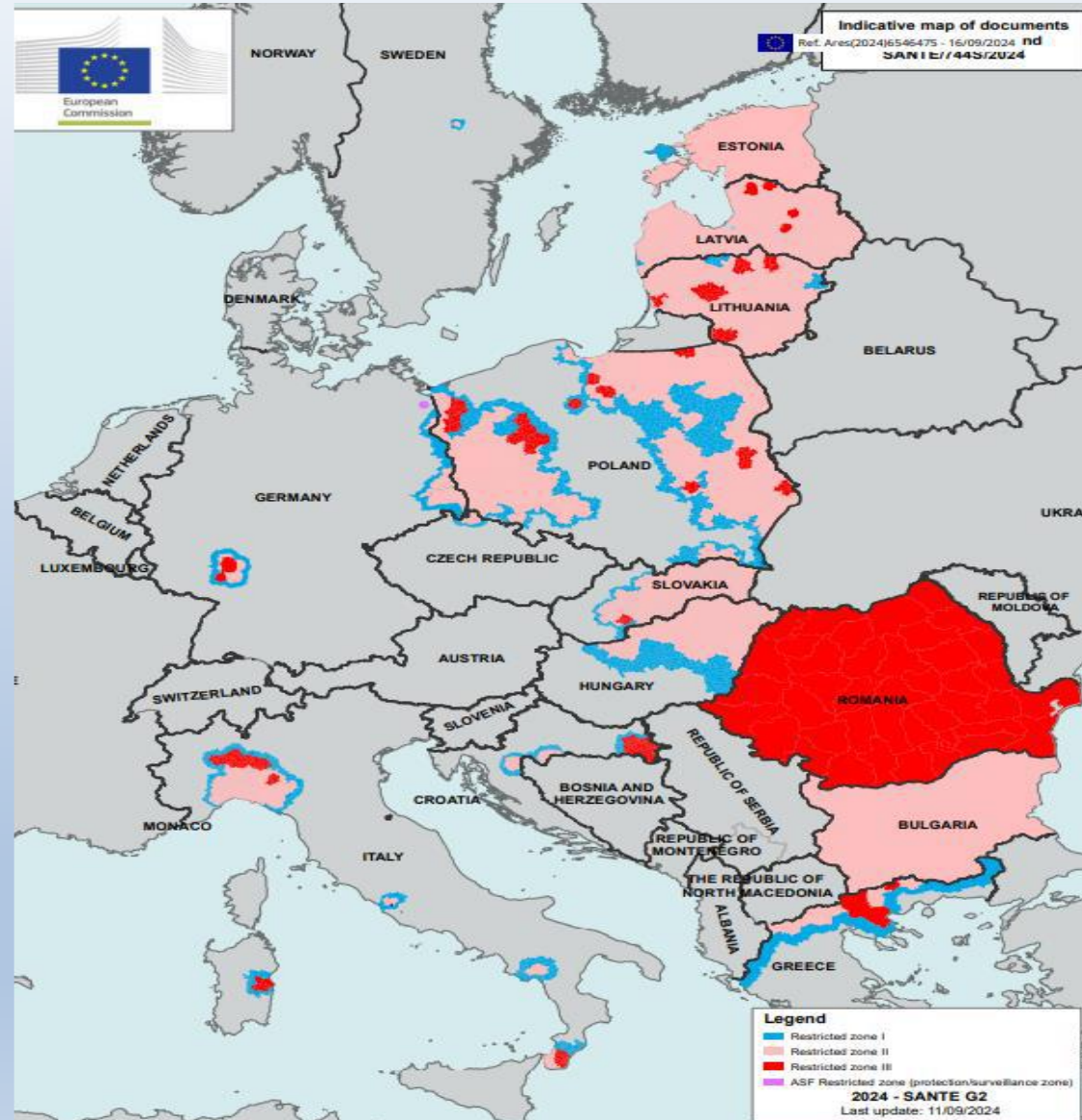
Izmeklēto savvaļas putnu skaits pa mēnešiem uz APPG

Gads	Izmeklēto savvaļas putnu skaits	Putnu gripa NAV konstatēta	Putnu gripa IR konstatēta	Piezīmes
2024				
Janvāris	1	1	0	
Februāris	0	0	0	
Marts	14	14	0	
Aprīlis	22	21	1	baltpieres zoss (H5N1), baltais stārķis (H6N8)
Maijs	8	8	0	
Jūnijs	2	2	0	
Jūlijs	10	10	0	
Augusts	4	4	0	
Septembris	1	1	0	
Kopā 2024. gadā	62	61	1	

Pārtikas un veterinārais dienests

Āfrikas cūku mēris

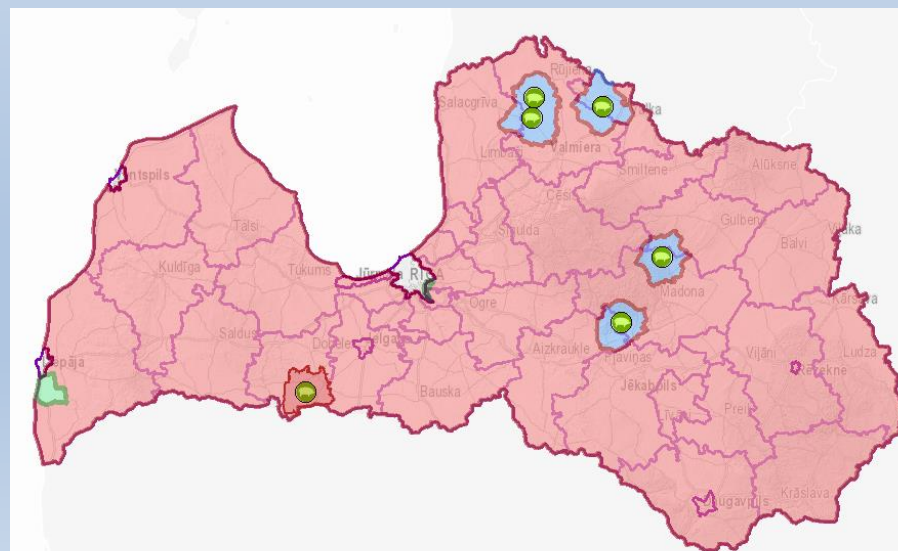

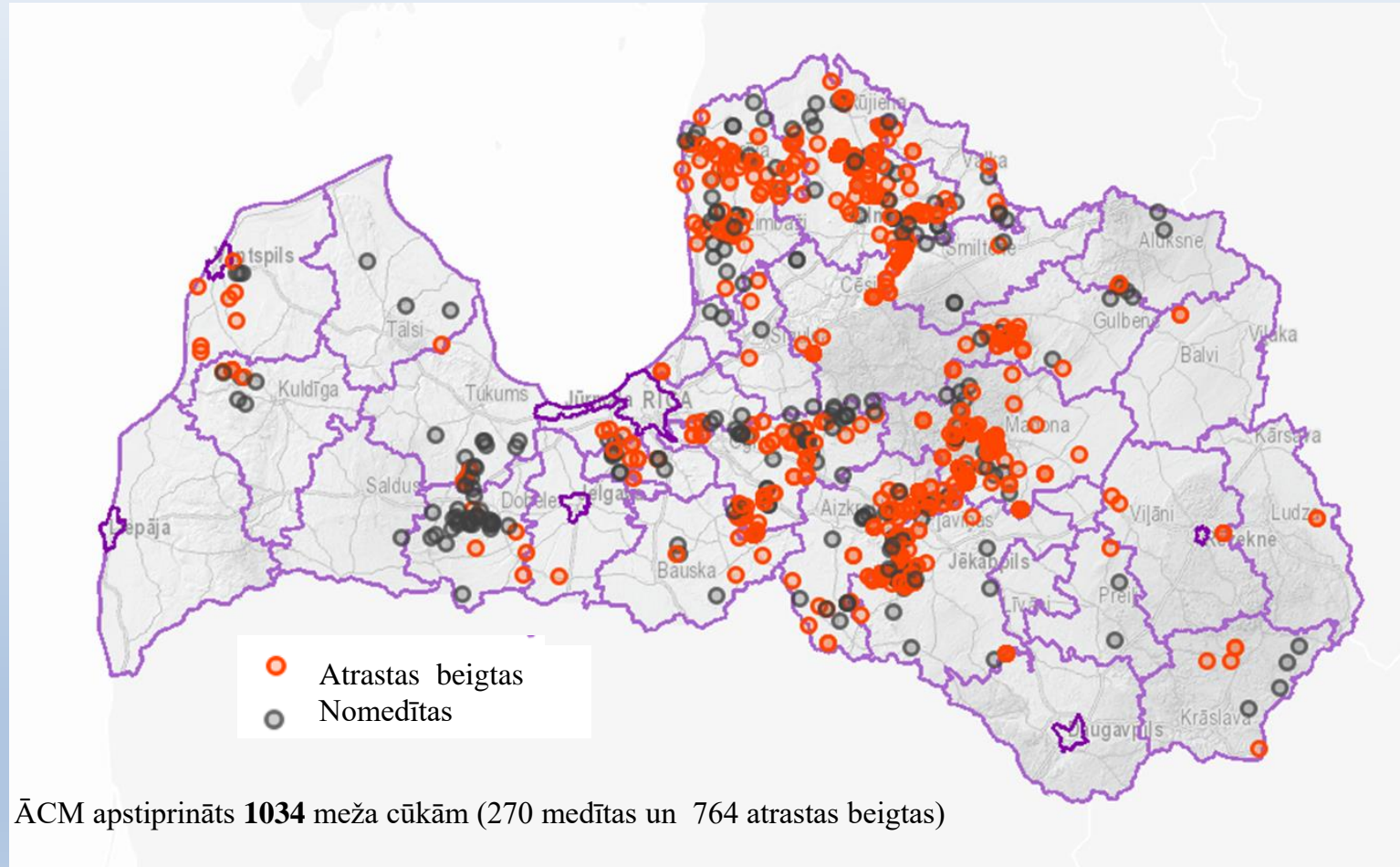
Pārtikas un veterinārais
dienests

Āfrikas cūku mēris 2024. g. - mājas cūkas

Nr.p.k.	Date	Address	Number of pigs
1	20.06.2024	Valmieras novads Matīšu pagasts	527
2	21.06.2024	Madonas novada Kalsnavas pagasts	2
3	25.06.2024	Valmieras novada Vecates pagasts	24
4	05.07.2024	Madonas novada Cesvaines pagasts	2
5	16.08.2024	Valmieras novada Ērgemes pagasts	2
6	16.08.2024	Valmieras novada Ērgemes pagasts	1
7	09.10.2024	Dobeles novads Tērvetes pagasts	14

ĀCM meža cūku populācijā 2024 (līdz 15.10.)

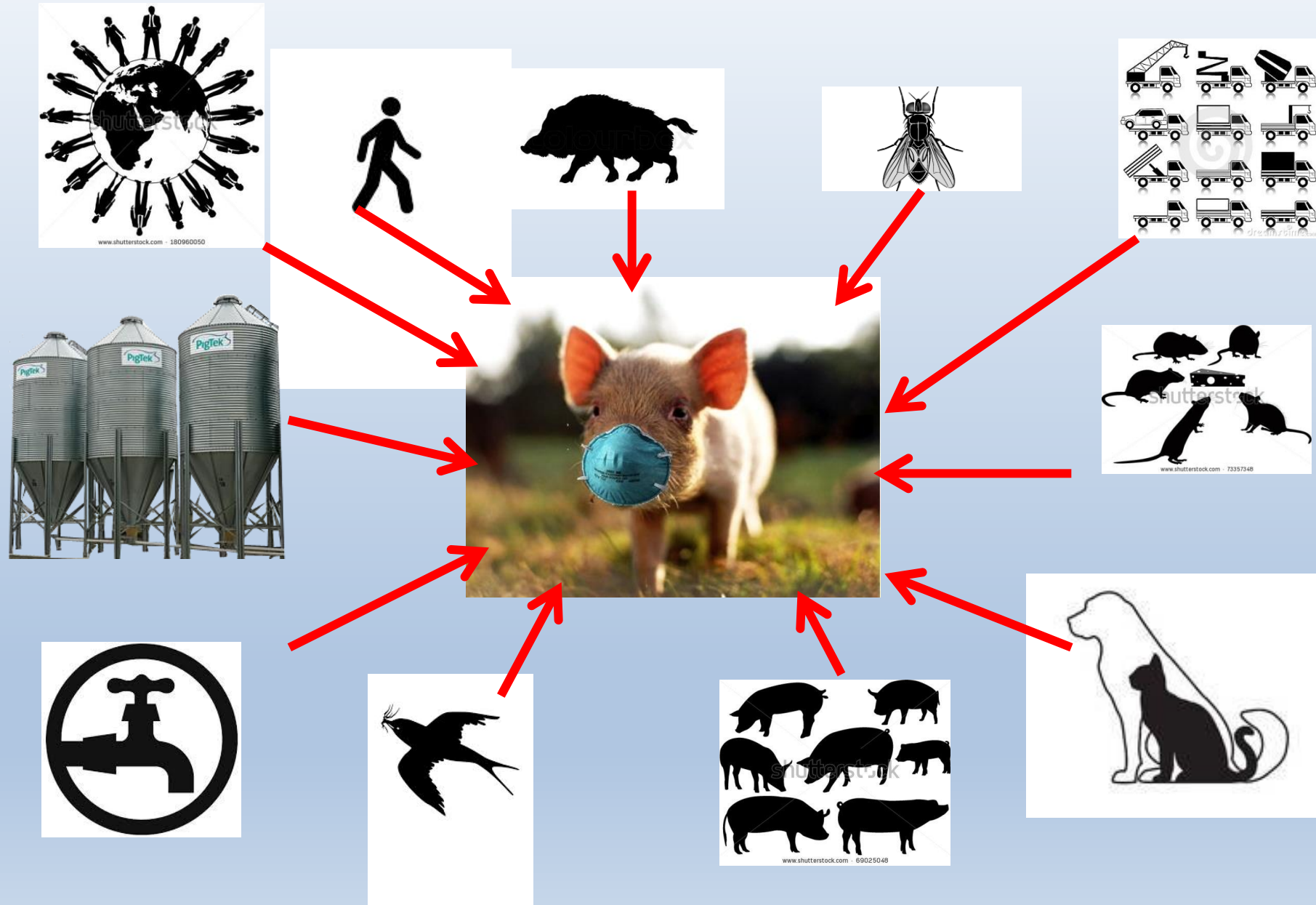

ĀCM

- **Dienvidkurzemes teritorijā:**
 - **ĀCM II riska zona**
 - **ĀCM I riska zona** Otaņķu pag. un daļā Nīcas pag.
- Šogad konstatēti pozitīvie ĀCM gadījumi meža cūkām:
 - Janvārī – **1** Īvandes pag.
 - Februārī – **3** Ēdoles pag.
 - Maijā – **2** Ēdoles pag.
 - Jūnijā – **2** Īvandes pag.
 - Jūlijā – **1** Īvandes pag.
 - **1** Padures pag.
- Turpinās nomedīto meža cūku izmeklējumi noteiktajās teritorijās

Slimību ievazāšanas riski novietnē

Secinājumi

- ĀCM draudi joprojām lieli
- Riski: meža cūkas, cilvēks, inficēta gaļa, piemājas saimniecības...
- Vakcīna vēl nav izstrādāta
- Ieviests *Biodrošības pasākumu plāns* – vienīgais glābiņš cūku novietnēs!!!

No 1. oktobra meža cūku asins paraugi jāved uz BIOR

PVD informē, ka no 1. oktobra ir izmaiņas meža cūku asins paraugu nodošanā – turpmāk paraugi jānodod nevis PVD teritoriālajā struktūrvienībā kā līdz šim, bet gan uzreiz zinātniskā institūta BIOR laboratorijā.

Kārtība paredz, ka medniekam, ievērojot biodrošības prasības, jānoņem nomedītās meža cūkas asins paraugs, tas atbilstoši jānoformē – noņemtais paraugs jāiepilda vienreizlietojamā, noslēdzamā trauciņā un norādot uz tā nomedītās mežacūkas licences (marķiera) numuru un mednieka kontakttālruni un tas jānogādā zinātniskā institūta BIOR laboratorijā.

Nomedītās meža cūkas obligāti ir jāizmeklē uz ĀCM, ja:

1. tās ir nomedītas ĀCM vīrusa augsta riska teritorijās (Nomedīto meža cūku obligāti izmeklējamos teritorijas),
2. meža cūkas paredzētas pārtikas aprītei (pārstrādes uzņēmumā),
3. nomedītajām meža cūkām ir konstatētas slimību pazīmes.

Nomedīto meža cūku obligāti izmeklējamo teritoriju saraksts pieejams PVD tīmekļvietnē sadaļā “Medniekiem” - <https://www.pvd.gov.lv/lv/medniekiem> , kā arī ĀCM interaktīvajā kartē, izvēloties slāni “Nomedīto meža cūku obligāti izmeklējamos teritorijas” - <https://pvd.lvm.lv/?loc=540414;308053;1>

Par katru izmeklēšanai derīgu asins paraugu, mednieks, tāpat kā līdz šim, saņem kompensāciju 30 EUR. Lai saņemtu samaksu, mobilajā lietotnē “Mednis” ir jāievada mednieka privātpersonas konta numurs.

Pārtikas un veterinārais
dienests

Paldies par uzmanību!